

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

*Беларусь,
твой народ
дачакаецца
Залацістага,
яснага дня!
М. Багдановіч.*

№4 (240) САКАВІК 2018 ГОД

РЫНАК ПРАЦЫ

КОЛЬКАСЦЬ ВАКАНСІЙ СКАРАЧАЕЦЦА

На пачатак сакавіка 2018 года ў базе даных Дзяржаўнай службы занятасці па Шумілінскаму раёну налічваецца 67 свабодных вакансій. У адпаведны перыяд мінулага года было болей – 80 вакансій. Пераважная большасць з іх прапаноўвае заробкі ад 300 да 500 рублёў.

Пры гэтым 27 прапануемых свабодных рабочых месцаў прапанаваны спецыялістам і рабочымі аграпрамысловага комплексу раёна. Бадай што,

сельская гаспадарка Шумілішчыны па-ранейшаму адчувае востры недахоп у кадрах. Да прыкладу, саўгас «Ульскі» запрашае на пасаду галоўнага эканаміста с вышэйшай адукацыяй, якому абяцаюць аклад за месяц у 500 рублёў. У гэтай гаспадарцы ўжо дзесьці з год шукаюць галоўнага бухгалтара таксама с вышэйшай адукацыяй і акладам у 500 рублёў.

Яшчэ аднаго бухгалтара з сярэднеспецыяльнай адукацыяй чакаюць у калгасе "Прыдзвінскі" з акладам у 309 рублёў, а эканамісту з вышэйшай адукацыяй прапануюць 475 рублёў. Інжынеру з вышэйшай адукацыяй тут абяцаюць аклад у 305 рублёў, інспектар па кадрам тут таксама знойдзе працу на тры сотні ў месяц. Гэтая ж гаспадарка мае патрэбу ў заатэхніку з вышэйшай адукацыяй, якому абяцаюць 309 рублёў у месяц.

Сярод рабочых спецыяльнасцей тут свабодныя вакансіі трактарыста і аператара машыннага даення – усім па 305 рублёў заробку.

Заслугоўвае увагі пасада галоўнага агранома ў "Райаграсервісе" з акладам у 900 (!) рублёў і пасада галоўнага інжынера, якому таксама абяцаюць высокі аклад у 900 рублёў.

Юрысткансульт з вышэйшай адукацыяй зноўдзе працу ў саўгасе "Лаўжанскі", інжынер па ахове працы – 330 рублёў. Тут яшчэ патрабуецца і два вадзіцелі аўтамабіля (усім па 330 рублёў). У саўгасе маецца свабодная вакансія трактарыста з катэгорыяй "Д" – заробак ад 550 рублёў, загадчык гаспадаркі ад 330 рублёў, вадзіцель аўтобуса – 330 рублёў

Пяць вакансій прапануе саўгас "Сіроцінскі". Сюда патрабуюцца інжынер-энергетык – зарплата 350 рублёў, інжынер па ахове працы (350 рублёў), загадчык малочна-таварнай фермы – заробак ад 305 рублёў, вадзіцель аўтамабіля (ад 305 рублёў), трактарыст (ад 305 рублёў).

У саўгасе "Мішневічы" ёсць пасада галоўнага бухгалтара – заробак ад 305 рублёў, бухгалтара – ад 305 рублёў, галоўнага эканаміста – ад 305 рублёў.

У калгасе "Ляжні" возьмуць на работу трактарыста, заробак ад 305 рублёў.

У сялянска-фермерскай гаспадарцы "Крыніца"Юрыя Сямёнава патрабуецца на працу эканаміст з вышэйшай адукацыяй, зарплата ад 400 рублёў.

У аддзеле ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Шумілінскага райвыканкама шукаюць дырэктара Дома культуры (у Язвіне, заробак ад 350 рублёў), акампаніятара (зарплата ад 350 рублёў), кіраўніка гуртка аматарскага аб'яднання, клуба па інтарэсам (ад 305 рублёў), мастацкага кіраўніка (ад 320 рублёў) і хормайстара (у Лаўжанскі Дом культуры ад 320 рублёў на 0,5 стаўкі).

Аддзелу адукацыі, спорту і турызму райвыканкама патрабуюцца педагог-псіхолаг (ад 387 рублёў), метадыст з вышэйшай адукацыяй (ад 370 рублёў), музычны кіраўнік (ад 320 рублёў), інжынер-цеплатэхнік (ад 350 рублёў).

Маюцца свабодныя вакансіі і ў Шумілінскай райбальніцы. Фельчар з сярэднеспецыяльнай адукацыяй і акладам у 500 рублёў, медыцынская сястра(ад350рублёў),урач-спецыяліст, зарплата ад 550 рублёў.

Тры вакансіі прапануе Шумілінскае прадпрыемства меліяратыўных сістэм. Машыніст бульдозера (зарплата ад 400 рублёў), машыніст экскаватара (зарплата ад 400 рублёў) і электраманцёр па рамонту і абслугоўванню электраабсталявання (зарплата ад 350 рублёў).

У райбыткамбінеце таксама не хапае кадраў. Сюды на працу запрашаюць вадзіцеля аўтамабіля (ад 305 рублёў), цырульніка-мадэльера (ад 305 рублёў).

У Шумілінскім лясгасе ёсць свабодная вакансія галоўнага інжынера, заробак ад 700 рублёў.

Дзве вакансіі сацыяльных работнікаў прапануе тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнай абароны насельніцтва, заробкі ад 316 рублёў (па 0,5 стаўкі).

Аддзяленне "Белдзяржстрах" шукае на працу двух страхавых агентаў, заробак ад 305 рублёў, а ў Шумілінскі райаддзел па надзвычайным сітуацыям патрабуецца інспектар з сярэднеспецыяльнай адукацыяй, заробак ад 500 рублёў.

Дарэчы, нядаўна ў Шуміліне адбыўся кірмаш вакансій, які ладзілі чыноўнікі райвыканкама. Кірмаш наведалі ўсяго 51 чалавек, праўда аднак і тое, што на сяле працаваць ніхто не захацеў. З большага на такія мерапрыемствы збіраюцца людзі без пэўнай прафесіі ці спецыяльнасці, якія пагаджаюцца на сезонныя работы. Па ўсяму відаць, што прафесіяналы выехалі з раёна ў пошуках лепшага працоўнага месца, бо заробкі, мякка кажучы, для іх тут занадта сціплыя.

Менавіта таму наступны кірмаш адбудзецца 1 красавіка, каб неяк працаўладкаваць малакваліфікаваных беспрацоўных.

Ян Вайтовіч

БУДОЎЛЯ

РАМОНТ БУДЫНКА КУЛЬТУРЫ ЗАЦЯГНУЎСЯ

Рамонт цэнтра культуры ў Шуміліне завершыцца толькі ў красавіку 2018 года, аднак казаць пра ўвод будынка ў эксплуатацыю будзе яшчэ рана.

Абноўлены раённы цэнтр культуры ў Шуміліне згодна з праектам павінен адкрыцца вясной 2018 года. Але наколькі хутка ўдасца ўсё гэта зрабіць, залежыць ад фінансавання.

Паводле начальніка аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Шумілінскага райвыканкама Валянціны Навіцкай, агульны праектны кошт саставіў больш за 840 тысяч рублёў. З іх да канца 2017 года было асвоена 298 тысяч рублёў. Завершыцца капітальны рамонт з мадэрнізацыяй павінен ў красавіку, але казаць пра ўвод будынка ў эксплуатацыю будзе яшчэ рана, бо спатрэбяцца і замена старой электраправодкі, і ўнутранае аздабленне памяшканняў, сцены якіх пацярпелі падчас грунтоўнай перабудовы.

Наколькі хутка ўдасца ўсё гэта зрабіць, залежыць ад фінансавання: будуць грошы — будзе і новы цэнтр культуры ў Шуміліна. А пакуль ён часова расселены па чатырох адрасах: у цэнтральную раённую бібліятэку, дзіцячую школу мастацтваў, прыстасаваны будынак па вул. Луначарскага і памяшканне на вуліцы Валадарскага, дзе раней знаходзілася ДШМ. Для правядзення жа масавых мерапрыемстваў выкарыстоўваюцца залы школ і сельскіх клубных устаноў.

Збудаванне, уведзенае ў эксплуатацыю ў 1974 годзе, даўно патрабавала абнаўлення. За мінулыя гады там праводзіўся толькі касметычны рамонт, які не вырашаў ўсіх праблем. Таму ў 2017-м, нарэшце, было вырашана вылучыць грошы з раённага бюджэту на кардынальнаеператварэнне пабудовы, якая выконвае функцыю цэнтра культурнага жыцця ў рэгіёне.

Распрацавалі праект, які ўключае мадэрнізацыю даху, тэрмарэнавацыю будынка, ўстаноўку новай уваходнай групы, і ўвосень прыступілі да работ. Ці ледзь не самай складанай іх часткай з'яўляецца перагробка чатырохузроўневага даху. Гэта цягне за сабой ўзмацненне сцен і падмурка, нагрузка на якія ўзрасце.

Ян Вайтовіч

ГАНДАЛЬ

ЯК ВЫРАШАЮЦЬ ПРАБЛЕМЫ ГАНДЛЮЮ

Намеснік старшыні Шумілінскага райвыканкама Таццяна Вараб'ёва распавяла пра тое, як мясцовая ўлада дапамагае жыхарам рэгіёну ў развіцці і прапануе выгадныя ўмовы для пашырэння ўласнай справы. Ужо ёсць падтрымка прыватных крам і ўзаемадзеянне з буйнымі гандлёвымі сеткамі.

У 2017 годзе ў раёне прыйшлося вырашаць шэраг праблем, звязаных з арганізацыяй гандлю. У дачыненні да Шумілінскага райпо распачата вытворчасць па справе аб банкруцтве. Раённая спажыўкааперацыя несла сацыяльную нагрузку, забяспечваючы абслугоўванне насельніцтва сельскай мясцовасці, і з яе сыходам паўстала пытанне аб замяшчэнні гандлёвага апаратара, здольнага заняць пустуючую нішу.

Вялікі аб'ём працы ўзяло на сябе Бешанковіцкага райпо, якое зараз пастаўляе тавары ў сельскія магазіны і займаецца раз'язным гандлем. Гэта ж прадпрыемства будзе закупляць у насельніцтва лішкі сельскагаспадарчай прадукцыі. Полацкая і Віцебская універсальныя базы наладзілі абслугоўванне бліжэйшых да іх раёнаў населеных пунктаў Шумілішчыны.

У райцэнтры і горпасёлку Обаль рознічнага гандлем займаюцца ў асноўным прадстаўнікі прыватнага бізнэсу. Таццяна Вараб'ёва падкрэслівае, што прыватнікі тут склалі годную канкурэнцыю гандлёвым апаратарам з іншых раёнаў. Узровень абслугоўвання ў прыватных крамах высокі, спажыўцы ацанілі яго па вартасці.

Бізнесмены ніколі не адмаўляюцца ад удзелу ў кірмашах, выязным гандлі. Напрыклад, у Обалі вялікую нагрузку на сябе ўзяло "Карына-торг". Акрамя гэтага, там адкрыўся прыватны абутковы магазін.

Сярод суб'ектаў гаспадарання добра зарэкамендавалі сябе ЧП «Брют», «Тамара-торг», «Юліна-торг». Яны вытрымліваюць канкурэнцыю з тым жа «Еўраоптам» і плануюць пашыраць сваю справу. Шумілінскі райвыканкам прапануе таксама пачаткоўцам бізнесменам на выгадных умовах ўзяць у арэнду з магчымасцю выкупу (у тым ліку не на конкурснай аснове) гандлёвыя і іншыя плошчы для развіцця бізнесу.

(працяг на стр. 2)

ГАНДАЛЬ

(пачатак на стр. 1)

Акрамя малога бізнэсу, раённыя ўлады прыцягваюць і прадстаўнікоў буйных гандлёвых сетак. Так, у канцы мінулага года ў Шуміліне насупраць райбальніцы адкрыўся магазін-дыскаўнтэр «Востраў чысціні». Наведвальнікі адзначаюць, што шопінг стаў значна зручней, бліжэй, больш даступнымі па коштах. Таксама ўсіх парадаваў ўзровень абслугоўвання: адсутныя тавары пры неабходнасці можна замовіць.

У планах кіраўніцтва раёна – супрацоўніцтва з прадпрыемствамі вобласці і адкрыццё фірменных магазінаў, да прыкладу, ААТ «Малако» г. Віцебск, «Віцебскія прадукты».

У Шуміліне ў рамках Дэкрэта № 10 "Аб стварэнні дадатковых умоў для ажыццяўлення інвестыцый у Рэспубліцы Беларусь» заключаны інвестдагавор з ТАА «Санта Рытэйл» на будаўніцтва буйнога гандлёвага цэнтра «Санта» на 400 кв. м, які будзе размяшчацца ў аграгарадку Светлосельскі і абслугоўваць жыхароў раёна. Тут будуць прадстаўлены прадукты і прамысловыя тавары. Заваёўвае пазіцыі і ТАА «Еўрагандаль».

Праўда, зусім несуцяшальная абстаноўка з грамадскім харчаваннем. У Шуміліне гэтая сфера прадстаўлена кафэ «Метан», «Караван», «Вясёлы таўстун», у Язвіна – кафэ «Віраж» (аб'ект прыдарожнага сэрвісу). У мінулым годзе адкрылася кафэ «У Алены» у аграгарадку Мікіціха.

Але гэтага мала, па большай частцы дадзеная сфера трымалася сіламі райпо, і зараз амаль усе аб'екты грамадскага харчавання (сталовыя, кафэ, кулінарыі) зачыненыя. Рашэннем праблемы райвыканкам займаецца ўшчыльную.

Жадаючым пачаць сваю справу ў сферы грамадскага харчавання на ільготных умовах прапануюць у арэнду адпаведныя памяшканні, і не адно прадпрыемства ўжо выказала намер адкрыць кафэ ў Обаль і Шуміліна.

Датычна уласнасці Шумілінскага райпо пытанне пакуль адкрытае. Прыватнікі не хочуць браць у арэнду памяшканні, якія з цягам часу могуць сысці з аўкцыёну іншаму ўласніку, таму той жа універсам ў цэнтры Шуміліна пустуе. Акрамя верагоднасці страціць арэндаваныя плошчы, прадпрымальнікаў спыняюць і вялікія фінансавыя ўкладанні, неабходныя для рамонту прыходзіць у занапад будынкаў. Тым не менш, па словах Таццяны Вараб'ёвай, прэтэндэнты на набыццё нерухомасці Шумілінскага райпо ёсць, усё чакаюць канчатковага рашэння эканамічнага суда.

vitvesti.by
Пераклад з расейскай рэдактара

СПОРТ

ШУМІЛІНСКАЯ ЛЫЖНЯ

На гарадскім стадыёне ў Шуміліне адбылося зімовае спартыўнае свята «Беларуская лыжня-2018».

Штогадовае зімовае спартыўнае свята палюбілася шумілінцам і стала традыцыйным. У шумілінскай лыжні, якая праходзіла ў мінулую суботу, прынялі ўдзел 211 чалавек з 11 прадпрыемстваў і арганізацый раёна. На лыжні спаборнічалі не толькі каманды лыжнікаў з працоўных калектываў, але і сямёра сем'яў з маленькімі дзецьмі.

Надвор'е для спартыўнага свята выдалася: пахмурны дзянёк з лёгкім марозцам, музыка, пазітыўны настрой так і клікаў з дому на стадыён.

І на гэты раз спаборніцтвы праходзілі ў пяці ўзроставых групах: 18-29 год, 30-39 год, 40-49 год, 50-59 год, 60 год і старэй (мужчыны і жанчыны). Лыжная дыстанцыя для мужчын складала 3 км, для жанчын — 2 км, для сем'яў — 300 метраў. А галоўным суддзёй спаборніцтваў быў прызначаны дырэктар фізкультурна-аздараўленчага цэнтра Юрый Мясаедаў.

Адкрываючы лыжню-2018, старшыня райвыканкама Аляксандр Снараў падкрэсліў, што мэта масавай лыжні — не рэкорды, а ўдзел у спаборніцтвах, прыклад, які заклікае да здаровага ладу жыцця. Дарэчы, паспрабаваць свае сілы ў лыжных гонках выказала жаданне і кіраўніцтва раёна — Валянціна начальнік аддзела адукацыі райвыканкама і намеснік старшыні па сацыяльных пытаннях Ірына Шалахова.

Стартавалі і самыя маленькія, і лыжнікі шаноўнага ўзросту: прыемна імчаць пад апладысменты і падбадзёрванні сваякоў і сяброў.

Іхацьдлябольшасціама-тараў лыжні быў алімпійскі прынцып «галоўнае не перамога, а ўдзел», але для некаторых удзельнікаў перамога была таксама і справай гонару.

Пераможцы былі вызначаны па пяці ўзроставых катэгорыях (мужчыны і жанчыны), усе яны атрымалі граматы і падарункі.

Першымі на п'едэстал пераможцаў падняліся: 18-29 год –Жанчыны Наталля Іванова, ФАЦ. Мужчыны –Віктар Полацкі, РАНС30. 39 год: жанчыны – Любоў Шурмялёва, д/с № 4. Мужчыны –Рыгор Пушкароў, СФГ «Раднік». 40-49 год: жанчыны – Ірына Шалахава, райвыканкам. Мужчыны –Аляксандр Ходзюш, «Вітконпрадукт». 50-59 год: Жанчыны –

Валянціна Безгіна, ЦРБ. Мужчыны – Юрый Рагозін, Светласельскі д/с.

60 год і старэй: жанчыны – Надзея Шышко. Мужчыны – Аляксандр Барысевіч, УП ЖКГ. Сямейная эстафета: сям'я Кучко

Алесь Прыбярэжны

РЫБАЛКА

ВОЗЕРА БУДАВЕСЦЬ САБРАЛА РЫБАКОЎ

На міжраённыя спаборніцтвы ў вёску Башні з'ехаліся заўзятыя аматары парыбаліць пяці раёнаў вобласці. Аматары зімовай рыбалкі былі з Шумілінскага, Бешанковіцкага, Віцебскага, Гарадоцкага і Лёзненскага раёнаў. Арганізатарам і спонсарам мерапрыемства выступіла раённая арганізацыя Беларускага таварыства паляўнічых і рыбаловаў.

Найбольш папулярнае ў рыбакоў возера Будавесць на гэты раз стала месцам правядзення міжраённых спаборніцтваў па зімовай рыбалцы на мармышку.

Аднак у гэты дзень зусім не шанцавала, хаця невялікія падлешчыкі і акунькі ўсё ж такі папаліся на мармышку удзельнікаў спаборніцтваў. І тым не менш, з'явілася магчымасць вызначыць пераможцаў нават і па сціплым улове.

Перамаглі ў агульнакамандным заліку гаспадары спаборніцтваў — шумілінскія рыбакі: Юрый Закружны, Ігар Цімошчанка і Мікалай Цішкевіч. Іх агульны ўлоў пацягнуў аж…. 729 грамаў. Другое месца з уловам у 497 грамаў заняла каманда Гарадоччыны, на трэцім былі рыбакі Віцебскага раёна, якія вылавілі за адведзены час лоўлі толькі 490 г рыбы.

У індывідуальным заліку больш за ўсё пашанцавала віцебскаму рыбаку Паўлу Алейнікаву, на вудачку якога патрапіла 490-грамовая рыбіна, другое месца ў нашага Юрыя Закружнага (460 г), трэцяе — у Арцёма Верамеева з Гарадка (380 г).

Пераможцы атрымалі граматы і дыпломамі, а шумілінскія рыбакі да таго ж за першае месца – льготную пуцёўку на сезон палявання.

Алесь Прыбярэжны

ЗДАРЭННІ, КРЫМІНАЛ

МАСТАКА ЗНАЙШЛІ МЁРТВЫМ

11 сакавіка на полі каля вёскі Вялікія Лётцы Віцебскага раёна знайшлі цела раней зніклага 34-гадовага мастака-мадэльера Аляксандра Раманенка.

Аляксандр Раманенка знік 27 студзеня. Ён выехаў у Шуміліна на дызель-цягніку, які адпраўляецца з Віцебска ў 14:55, але дадому не з'явіўся. Падчас апошняй размовы сваякоў і Аляксандра сувязь рэзка абарвалася, пасля чаго яго тэлефон стаў недаступны. Дзе хлопец знаходзіўся ў той момант, ён паведаміць не паспеў. Пасля бальнічных працэдур Аляксандр дрэнна сябе адчуваў і не збіраўся нікуды, акрамя хаты.

Праз некалькі дзён ён быў аб'яўлены ў вышук Шумілінскага РАУС, як без вестак зніклы.

– 3 месяца здарэння канфіскавалі заплечнік з асабістымі рэчамі загінулага. Туды выбыла і цяпер працуеследча-аператыўнаягрупа Віцебскага РАУС. Труп маладога чалавека накіраваны ў морг, – паведаміў «ННВ» прадстаўнік УУС Віцебскага аблвыканкама ў сацыяльных сетках.

Пазней стала вядома, што да Шуміліна хлопец не даехаў, бо выйшаў на станцыі «Лётцы». Там праводзіліся аператыўна-вышуковыя працы. Сведкі сцвярджалі, што бачылі хлопца на станцыі «Старое сяло». Дзіўна, але сведкі нібыта бачылі, што ў нядзелю раніцай 28 студзеня хлопец зноў быў заўважаны на станцыі «Лётцы». Таксама ўстаноўлена, што апошні званок з мабільнага тэлефона быў зроблены ў гэтым жа радыусе.

Па адной з версій, цела Аляксандра Раманенка праз паўтара месяца было знойдзена ў тым раёне.

Народныя навіны Віцебска.
Пераклад з расейскай рэдактара

НЕЛЕГАЛЬНАЯ ГАРЭЛКА

У Шумілінскім раёне міліцыя затрымала аўтамабіль, у якім нелегальна перавозілася больш за 300 бутэлек гарэлкі.

Нелегальны груз быў знойдзены ў аўтамабілі, які супрацоўнікі ДАІ Шумілінскага раёна спынілі мінулай ночу паблізу вёскі Сіроціна.

У транспартным сродку ехалі двое жыхароў Расіі. Як высветлілася, 32-х і 33-х гадовыя мужчыны нідзе не працуюць. У аўтамабілі знаходзілася больш за 300 бутэлек гарэлкі, маркіраваных акцызамі Расійскай Федэрацыі. Ніякіх суправаджальных дакументаў груз не меў.

Па факце праводзіцца праверка. На перавозчыкаў складзены адміністрацыйны матэрыял па ч.1 п.2 дэкрэта "Аб перамяшчэнні, захоўванні і продажы фізічнымі асобамі алкагольных напояў».

vitvesti.by
Сяржук Крупскі па матэрыялах uvd.vitebsk.gov

ПАДПАЛЬШЧЫКІ

Жанчына ў Мазурыне падпаліла дом, а мужчына з Баёўкі пагражаў спаліць жонку, якую abліў саляркай

У дзяжурную часць РАУС паведамілі пра пажар у Мазурыне. Спецыялістамі крымінальнага вышуку было ўстаноўлена, што ў гэты дзень гаспадар дома разам са сваёй знаёмай з гэтай жа вёскі разам пілі спіртныя напіткі.

Калі гаспадар заснуў, жанчына ў адзіночку дапіла спіртное. За гэта мужчына вельмі разззлаваўся, пачаў крычаць. Жанчына пакрыўдзілася, вырашыла адпомсціць і ў п'яным угары падпаліла дом.

Калі ўсвядоміла, што зрабіла, пачала выцягваць соннага гаспадара з хаты. Але зрабіць гэта самастойна не змагла, таму паспяшалася патэлефанаваць у райаддзел па надзвычайных сітуацыях. Мужчына ад паху дыму прачнуўся сам яшчэ да прыезду пажарных, пачаў ратаваць сваю маёмасць. Работнікі РАНС утаймавалі агонь.

У доме часткова пашкоджана маёмасць, знішчаны дах і столь. Жанчына, якая падпаліла хату, знаходзіцца ў ізалятары часовага ўтрымання. Ёй пагражае абмежаванне волі да 5 гадоў або пазбаўленне волі ад 3 да 10 гадоў.

Супраць жыхара вёскі Баёўка ўзбуджана крымінальная справа за пагрозу забойства сужыцельві. У час сваркі мужчына схапіў каністру з гаручай вадкасцю (гэта былі бензін ці салярка) і абліў ёй жанчыну. Пры гэтым пагражаў яшчэ і падпаліць.

Але пагрозы далей слоў не пайшлі. Тым не менш мужчына затрыманы, максімальнае пакаранне, што яму пагражае, — абмежаванне волі да двух гадоў ці пазбаўленне волі на той жа тэрмін.

shumilino.by

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым–зрабіцебясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

СТАГОДДЗЕ БНР

АДМІНІСТРАЦЫЯ ЗВЯРТАЛАСЯ ДА АКАДЭМІІ НАКОНТ РОЛІ БНР

Адміністрацыя прэзідэнта ў год 100-гадовага юбілею абвяшчэння БНР звярнулася ў Акадэмію навук з просьбай падрыхтаваць абгрунтаванне ролі БНР у гісторыі Беларусі: прасіла навукова патлумачыць, што гэта такое і як да гэтага варта ставіцца.

Пра гэтую замову «Нашай Ніве» паведамілі вартыя даверу крыніцы.

Тую выкладку рыхтаваў Інстытут гісторыі Акадэміі навук.

Пазіцыя, сфармуляваная навукоўцамі, давездена да ідэалагічнагакіраўніцтвакраіны, да кіраўнікоў ведамстваў, а далей будзе спушчана па «вертыкалі» ўніз.

Відаць, што амаль ідэнтычныя выказванні міністраў і топ-чыноўнікаў пра БНР і ёсць вынікам знаёмства з той справаздачай гісторыкаў.

Але што канкрэтна яны напісалі?

На жаль, дырэктар Інстытута гісторыі Вячаслаў Даніловіч адмовіўся агучыць дэталі.

«Без каментароў, — сказаў ён. — Ёсць нормы, якія мы мусім выконваць, гэта [быў] непублічны запыт. Але нашай пазіцы па БНР мы не хаваем».

Даніловіч параіў глянуць раздзел, прысвечаны БНР, у двухтомніку «Гісторыі беларускай дзяржаўнасці»: «Мы кіруемся пазіцыямі, якія там выкладзеныя, — патлумачыў ён. — Таксама мы яшчэ раз агучым сваё бачанне на канферэнцыіі 15–16 сакавіка ў Акадэміі навук».

Вартапрывесціцытатыаўтараў той кнігі, на якую спасылаецца Даніловіч, каб зразумець, што магло быць у аналітычнай запісцы для чыноўнікаў пра ролю БНР.

«Мы, як гісторыкі, павінны сказаць, што абвяшчэнне БНР — гэта гістарычна абумоўленая падзея.

Факт абвяшчэння Беларускай Народнай Рэспублікі і дзейнасць яе Рады — гэта была першая спроба не толькі прадэкляраваць, але і ажыццявіць практычныя захады ўтварэння беларускай дзяржаўнасці, што мае вялікае гістарычнае значэнне. Абвяшчэнне БНР аказала значны ўплыў на фарміраванне нацыянальнай самасвядомасці беларускага народа, стала важным крокам далейшага дзяржаватворчага працэсу.

Ад размоў аб фарміраванні беларускай ідэі мы прыйшлі да рэалізацыі гэтых ідэй. Ідэі за дзень не фарміруюцца, а ўзнікаюць дзякуючы таму, што было ўжо напрацавана ў грамадстве. Канец XIX — пачатак XX стагоддзя — час, калі сапраўды ідэя беларускай дзяржаўнасці была сфармулявана і нават зроблена спроба яе рэалізаваць», — казаў пра даследаванне «Гісторыя беларускай дзяржаўнасці» колішні дырэктар Інстытута гісторыі Аляксандр Каваленя.

«Мы лічым вельмі важным даводзіць да шырокай грамадскасці погляд на нашу гісторыю з пункту гледжання беларусаў.

Калі мы гэта не будзем рабіць, то можам атрымаць польскі, украінскі, расійскі варыянт нашай гісторыі, а ў нас павінен быць уласны погляд на гістарычныя падзеі, якія адбываліся на нашай тэрыторыі.

Сапраўды, формы ўлады БНР былі зародкавыя. Пры спрыяльных умовах яны маглі перАўтварыцца ў рэальную структуру. Але гэта ні ў якай меры не прымяншае важнасці і значнасці для нашай гісторыі самога факта абвяшчэння (упершыню за тысячагоддзі) права беларусаў на нацыянальнае самавызначэнне», — дадаваў сам Вячаслаў Даніловіч.

«Пытаннедзяржаўнасцівельмі шчыльна звязана з пытаннем існавання асобнага народа. Няма асобнага народа — няма пытання пра асобную дзяржаву, увогуле няма прадмету для размовы. Таму лідары беларускага нацыянальнага руху на пачатку XX стагоддзя займаліся сцвярджэннем гэтага факта ў грамадскай думцы Беларусі і ўвогуле ўсёй Расійскай імперыі: ёсць беларуская нацыя, якая мае свае палітычныя правы і галоўнае — права на ўласную дзяржаву. Галоўнымі асобамі беларускага нацыянальнага руху былі браты Луцкевічы, Іван і Антон, і Вацлаў Іваноўскі», — гэта словы іншага аўтара, кандытата гістарычных навук Андрэя Унучака.

«Да гэтага беларусы не мелі вопыту дзяржаўнага будаўніцтва. Цяпер яны ўзяліся за яго.

У гэтым сіла БНР: у полымі Першай сусветнай вайны беларусы, закасаўшы рукавы, імкнуліся стварыць сваю ўласную дзяржаву. Гарыць зямля, свет гарыць, а тут людзі, на тэрыторыі, падзеленай франтамі, увасабляюць ідэю ў жыццё. Ці ж гэта не гераізм?

БНР — гэта беларуская дзяржава, якую паспрабавалі стварыць дзеячы ў найскладанейшай геапалітычнай сітуацыі ва ўмовах Першай сусветнай вайны, а канкрэтна — у рэаліях Брэсцкага міру 1918 года. Вакол гэтага пытання разгортваліся гарачыя спрэчкі. Адны казалі: так, была беларуская дзяржава, іншыя: не, яна не адбылася. Сёння мы зусім па-іншаму разглядаем гэтыя пытанні.

Мы вядзём гаворку пра тое, што БНР была нацыянальнай формай беларускай дзяржаўнасці.

Гэта стала магчымым дзякуючы таму, што ў калектыўнай манаграфіі „Гісторыя беларускай дзяржаўнасці ў канцы XVIII — пачатку XXI ст.“ упершыню ў беларускай гістарыяграфіі распрацавана і рэалізавана новая канцэпцыя гісторыі беларускай дзяржаўнасці», — словы кандыдата гістарычных навук Мікалая Смяховіча.

Арцём Гарбацэвіч
"Наша Ніва"

У СВЕЦЕ

ВИЦЕ-ПРЕМЬЕР НАЗВАЛ ГЛАВУ РПЦ «СИГАРЕТНЫМ ПАТРИАРХОМ»

Скандал разразился из-за критики патриарха Кирилла в адрес болгарского президента.

Вице-президент Болгарии заявил, что патриарх Московский и всея Руси Кирилл «не является посланником Иисуса Христа» и «известен как сигаретный митрополит», «второразрядный агент советского КГБ».

— Этот человек не спустился с небес, не вышел из Рая и не является посланником Иисуса Христа. Он известен как сигаретный митрополит России. С 1996 года он ввёз на 14 миллиардов долларов безакцизных сигарет и на 4 миллиарда долларов вина для нужд церкви. У него есть частный самолёт и вилла в Швейцарии. Его часы стоят 30 тысяч. Кто он? Это не православный священник. Это агент Михайлов, второразрядный агент советского КГБ. И этот человек имеет наглость судить, — заявил вице-премьер Болгарии Валерий Симеонов 7 марта.

С таким заявлением он выступил после того, как российский патриарх раскритиковал президента Болгарии Румена Радева во время празднования 140-летия независимости и освобождения Болгарии от османского ига.

Кирилл обратил внимание, что произносторжественную речь, Радев выразил признательность не только русским, но и другим народам Российской империи, воевавшим в составе ее армии: украинцам, белорусам, полякам, румынам, латышам, финнам, сербам и черногорцам.

В ответ патриарх заявил, что Болгарию освободила Россия, а не Польша, Литва или другие страны, и что ему «трудно слышать» об участии других стран в освобождении страны.

— Еще раз вам хочу очень ясно сказать, что Болгарию освободила Россия. Не Польша, не Литва, не другие страны. Хочу откровенно сказать, что для меня трудно было слышать все эти ссылки на участие других стран в освобождении Болгарии. Ни польский сейм, ни литовский сейм не принимали решение о начале войны с османской Турцией. Мы — за историческую правду, господин президент. Мы эту историческую правду завоевали своей кровью, — заявил патриарх Московский и всея Руси.

3 марта Болгария отмечает День освобождения страны от османского ига. В 1878 году по итогам русско-турецкой войны в этот день был подписан Сан-Стефанский мир. Согласно нему, Болгария вышла из состава Османской империи, став независимым государством.

"Салідарнасць"

СТАГНАЦЫЯ

БЕЛАРУСЬ РАЗЬВІВАЕЦЦА АМАЛЬ У ПЯЦЬ РАЗОЎ ПАВОЛЬНЕЙ, ЧЫМ СЬВЕТ

Эканамічная нарада ў Аляксандра Лукашэнкі разьвеяла міты і паказала гаротны стан беларускай эканомікі. Здавалася б, калі такія правалы ва ўсёй гаспадарцы, то трэба рабіць нейкія радыкальныя захады ў палітыцы ці мяняць урад. Але не. Тыя ж самыя людзі будуць рабіць тое ж самае, што і раней. З тымі ж вынікамі. Такое фатальнае беларускае зачараванае кола.

Лукашэнка незьбіраў падобнай нарады ўжо пяць гадоў. Хоць летась некалькі разоў яна стаяла ў прэзыдэнцкім графіку, але так і не была праведзеная. Бо сам кіраўнік дзяржавы адчувае, што гэткія формы працы з высокім чынавенствам ужо даўно не працуюць. Калі казаць пра ўласна эканамічны бок справы, то чыноўнікі ўжо даўно прызвычаіліся і адаптаваліся да грозных вокрыкаў, загадаў, і ўсё гэта мала ўплывае на рэальныя працэсы ў краіне. І з гледзішча піяру гэта не дае ўжо ранейшага эфэкту. Бо за 24 гады адзін і той жа спэктакль усім надакучыў, нават пры таленавітым акторы ў галоўнай ролі. Таму ўсёператварылася ў сумны рытуал.

Самы галоўны сюжэт нарады прагучаў у самым пачатку. І ён стаў вельмі адметным. Апошнія гады Лукашэнка ўвесь час тлумачыў праблемы ў беларускай эканоміцы вонкавымі прычынамі. Маўляў, крызіс ва ўсім сьвеце, ад нас мала што залежыць. Нават формулу вывеў: 80% нашых сацыяльна-эканамічных праблем — ад сусьветных катаклізмаў і толькі 20% — ад недапрацовак ураду.

Такой шчырай ацэнкі эканамічнай сытуацыі і самавыкрыцьця з вуснаў Лукашэнкі мы даўно ня чулі. Ён фактычна прызнаў, што шмат гадоў хітраваў, казаў, мякка кажучы, ня тое, што ёсьць насамрэч.

І вось нарэшце настаў момант ісьціны. Такой шчырай ацэнкі эканамічнай сытуацыі і самавыкрыцьця з вуснаў Лукашэнкі мы даўно ня чулі. Ён фактычна прызнаў, што шмат гадоў хітраваў, казаў, мякка кажучы, ня тое, што ёсьць насамрэч. Паводле БелТА, кіраўнік дзяржавы канстатаваў, што за сем гадоў усясьветны ВУП вырас на 25%, у той жа час рост ВУП Беларусі недацягнуў нават да 6%. Прычыны, якімі ўрад тлумачыць такую сытуацыю — фінансавы крызіс, каньюнктура — зьяўляюцца проста адгаворкамі. «Калі мы расьцём больш павольна, чым іншыя, значыць, мы адстаём. Адстаём ад сьвету ў развіцьці, тэхналёгіях і, вядома, узроўнежыцьцялюдзей». Гэтае прызнаньне дарагога каштуе. Аказваецца, Беларусь апошнія сем гадоў разьвівалася амаль у пяць разоў павольней, чым увесь сьвет. Гэта ўсё, што трэба ведаць пра беларускую сацыяльную мадэль.

З выступу Лукашэнкі вынікае, што ўсе нібыта дасягненьні ў сацыяльна-эканамічнай сфэры, пра якія кожны дзень апавядаюць дзяржаўныя мэдыя — гэта фікцыя.

Увесь 2017 год афіцыйныя асобы, уключна з самім Лукашэнкам, цьвердзілі пра «пазытыўную дынаміку» ў эканоміцы, рост валавых паказьнікаў. Але вось паводле сацыялягічных апытаньняў, праведзеных дзяржаўнымі службамі, палова жыхароў краіны лічыць, што летась сацыяльна-эканамічная сытуацыя працягвала пагаршацца, каля 40% апытаных зьмен не заўважылі. Гэта значыць, 90% насельніцтва ва ўпор ня бачаць гэтай «пазытыўнай дынамікі».

З выступу Лукашэнкі вынікае, што ўсе нібыта дасягненьні ў сацыяльна-эканамічнай сфэры, пра якія кожны дзень апавядаюць дзяржаўныя мэдыя — гэта фікцыя.

Дзяржаўныя мэдыя радасна паведамілі, што сярэдні заробак у сьнежні склаў 995 рублёў. То бок фактычна даручэньне Лукашэнкі аб заробку ў 1 тысячу рублёў выкананае. Але сам кіраўнік дзяржавы вельмі скептычна ставіцца да гэтага

(праця‌г на стар. 4)

СТАГНАЦЫЯ

(пачатак на стар. №3)

«дасягненьня»: «Вы ж літаральна выціснулі з прадпрыемстваў гэтую сярэднюю тысячу ў канцы году. Але дзьве трацiны насельніцтва практычна гэтага заробку ня бачылі. У паловы — ніжэйшы за 650 рублёў. А 10% насельніцтва краіны змаглі зарабіць ня больш за трыста рублёў... Паводле маёй інфармацыі, дасягненьне і ўтрыманьне ў 2018 годзе заробку на ўзроўні тысячы рублёў не пацьвярджае ніводная з абласьцей». Плюс да ўсяго, «закрэдытаванасьць рэальнага сэктару расьце». Значыць, узялі крэдыты, каб выплаціць патрэбны заробак адзін месяц і выканаць заданьне Лукашэнкі.

Яшчэ адна фікцыя. Урад і аблвыканкамы далі справаздачу аб выкананьні пляну ў стварэньні высокапрадукцыйных працоўных месцаў. Насамрэч такіх месцаў — прыкладна 5% ад створаных. «А мясцовыя выканкамы бачаць задачу — трымаць і не звальняць».

Эканамічныя ўлады адрапартавалі аб скарачэньні замежнага доўгу. Лукашэнка канстатуе: дзяржаўны доўг расьце хутчэй, чым эканоміка. «Пагасілі $2,3 млрд, а ўзялі амаль $3,5 млрд».

Падобная сытуацыя з інфляцыяй. Афіцыйна яна склала ў 2017 годзе 4,6%. Лукашэнка абвяргае: «Людзям усё роўна, якая ў нас у краіне сярэдняя інфляцыя. Яны робяць высновы па цэнах на тавары, якія купляюць кожны дзень. А там рост ня мінімум на 8-10% за год. А калі паслугі сюды дадаць, то і больш».

Засталося даць адказ на пытаньне: хто ў гэтым вінаваты? Адказ відавочны, і большасьць беларусаў яго ведае.

Меркаваньні, выказаныя ў блогах, перадаюць погляды саміх аўтараў і не абавязкова адлюстроўваюць пазыцыю рэдакцыі.

www.svaboda.org

РАСЕЙСКАЯ ПАПСА

«ТАК НІЗКА, ЯК У КЛІПЕ, БЕЛАРУСАЎ ЯШЧЭ НЕ АПУСКАЛІ»

Меркаванне Рыгора Сітніцы пра нашумелы кліп гурта «Ленінград» з'явілася на сайце саюза.

З вялікай прыкрасцю ды агідай паглядзеў у сеціве відэакліп Вадзіма Галыгіна і гурту «Ленинград», якім гэтыя «прикольные пацаны» павіншавалі жанчын з прыгожым святам. Нават і не прыгадаю, калі яшчэ нас, беларусаў, так нізка апускалі. Алкашы, дэбілы, дэгнраданты, прыдуркі з трасянковай лексікаю алігафрэнаў, якая перакладаецца ў цітрах на «правильный высококультурный язык». І ўся гэтая падвальна-гаражная брыдота суправаджаецца базарна-бардэльным хорам тутэйшых лярваў з прыпевам «хочацца мужыка, лезе ў трусы рука…». А дырыжыруе гэтаю гідотай народны, здавалася б, артыст Ярмоленка, а на падпеўках — наша бізнес-women Грыбалёва. Што й казаць, дыхтоўны ўнёсак у творчую біяграфію.

Вось такімі нас, беларусаў, бачаць маскоўскія «шнуры» ды іх тутэйшыя лёкаі, гатовыя за тры панскія капейкі патаптацца па ўласным гонары, якога, падобна, няма, а можа ніколі й не было. Ды каб толькі па ўласным, то й хай сабе, але ж патапталіся яны па нацыянальным гонары кожнага з нас, незалежна ад таго, усведамляе гэта хто, ці не. Баюся, што большасць тутэйшых палічыць гэта проста «классным приколом», прынамсі «tut.by» ды «Наша Ніва» на сваіх старонках у інтэрнэце не прамарудзілі ўслужыць вясёламу «барину».

Спрабую, ды ніяк не выходзіць уявіць, што гэткае нешта Шнур з дапамогаю тамтэйшых «приколистов», зняў бы, скажам, пра літоўцаў, палякаў, латышоў, азербайджанцаў, а тыя хуценька перапампоўвалі б «прикол» на свае старонкі, каб як найболей «лабусаў», «азераў» ды «пшэкаў», пасмакавалі той плявок. Не думаю, што гэткае магчыма. А намі спадарства, як бачым, можна падцерціся, а мы яшчэ і ўсцешыліся: «ах, как прикольно!». Бо ўжо зараз «tut.by» заклікае на канцэрты адэпта расійскага брыдкаслоўя гурта «Ленинград», якія адбудуцца ажно ў кастрычніку. Служым «барину» і прагнем, каб ён наваліў на нас яшчэ болей.

Той, хто дазваляе называць сябе быдлам, відаць, таго й заслугоўвае, а той, хто робіць выгляд, што плявок у вочы — гэта Божая раса, хай пахалопску ўціраецца ды яшчэ й падзякуе за смачны плявок, які, аказваецца, усяго толькі «классный прикол». Ну а тыя, хто сапраўды называе хамствам, а дэманстратыўную абразу — абразай, маюць усе шанцы быць запісанымі ў «колхозники» і «курицы», таму што з-за сваёй цемнаты і тупасці назаўсёды засталіся ў мінулым стагоддзі і не разумеюць вытанчанага гумару. «Ну куды нам да нашых землякоў, прасунутых у маскоўскую гламурную тусню?»

Можна было б паразважаць над прыродай тутэйшага плебейства ды самааплёўвання й заніжанага нацыянальнага імунітэту, але зараз не пра гэта. Зараз мне хацелася б пачуць адпаведнае рэагаванне ад Міністэрства культуры ды Міністэрства інфармацыі нашай краіны. Бо хто, як не яны мусяць дбаць пра вобраз нацыі ў вачах тых, што клянецца ў вечнай любові й братэрстве.

Прыгадалася раптам, як колькі гадоў таму нейкая камісія на чале з М.І. Чаргінцом забараняла канцэрты сусветна знакамітага нямецкага гурта «Rammstein». Во дзе, сапраўды «прикольно».

P.S. Зашмат было б гонару для былых гламурных беларусаў палемізаваць з імі, тым больш даўно ўжо не страшна быць імі залічаным у рэтраграды ды «колхозники», што цалкам пазбаўленыя пачуцця гумару ды самаіроніі. Ну тут справа ў якасці гумару: адна справа — Жванецкі ці, нават нашы Саша і Сірожа, другая — шнуры з галыгінымі. А галоўнае — самы час прыгадаць беларусам, што калісьці наш народ меў да 7% шляхты, жыццёвым прынцыпам і лозунгам якіх быў кліч «Гонар маю!» Жыве Беларусь!

Рыгор Сітніца
belartunion.by

РЭГІЁНЫ

ЛУКАШЕНКО ОЗАБОТИЛСЯ РАССЛОЕНИЕМ РЕГИОНОВ

Что с ними не так? Александр Лукашенко обеспокоился неравномерным развитием белорусских регионов. На эту тему он высказался во время отчета правительства, Национального банка, облисполкомов и Мингорисполкома об итогах работы экономики за прошлый год.

«Нельзя игнорировать те процессы внутри страны, которые уже стали устойчивыми. Я говорю о межрегиональном расслоении», — приводит слова президента его пресс-служба.

В качестве примера неравномерного развития регионов он привел динамику валового регионального продукта за последние годы.

«Развитие есть только у Минской и с большой натяжкой у Гродненской областей. Валовой региональный продукт этих регионов за прошлую пятилетку и два года текущей вырос в Минской на 28% и в Гродненской на 13%. Остальные регионы стагнируют: за 7 лет Брестская область прибавила всего около 5%, Гомель — 3%, Витебская — 2%, а валовой региональный продукт Могилевской области за 7 лет даже сократился», — озвучил цифры Александр Лукашенко.

Разрыв в развитии между регионами хорошо характеризует такой показатель как номинальная начисленная среднемесячная заработная плата.

Если за 2017 год в самых бедных Шарковщинском и Ушачском районах средняя зарплата составила 473,5 и 516,9 рубля, то в самых богатых Солигорском районе и Минске — 1185,9 и 1135,5 рубля, соответственно.

Разница в зарплатах объясняется наличием либо отсутствием крупных производств в регионе. Например, в Солигорском районе работает «Беларуськалий», а в Минске — Парк высоких технологий (ПВТ), где традиционно получают самые высокие зарплаты в стране.

«В регионах нет новых центров роста. У нас как были в первую очередь Солигорск и Минск, так они и остаются. Других центров роста, где бы регион создавал положительные экстерналии для соседствующих регионов, нет», — констатировал научный сотрудник Центра экономических исследований BEROC Олег Мазоль.

На высшем уровне выход из ситуации видят в создании новых предприятий.

«В этих целях наше небогатое государство по крупицам собирает деньги и направляет их в инвестиционные проекты», — сказал во время отчета Александр Лукашенко.

Однако, отметил Олег Мазоль, попытки создания новых рабочих мест в первую очередь ориентированы на конъюнктуру, поэтому не являются эффективными. В качестве примера такого предприятия эксперт привел строительство аккумуляторного завода под Брестом.

«Скорее всего, в долгосрочном плане этот проект будет неэффективен. То есть, такие производства нацелены на текущую конъюнктуру. Разработчики проекта видят, что сейчас есть спрос, а то, что будет через пять лет, их, наверное, не интересует», — отметил экономист.

Разрыв между регионами в Беларуси будет увеличиваться и дальше из-за старения населения и миграции в крупные города либо за рубеж, где есть хорошо оплачиваемая работа.

«А человеческий капитал у нас не безграничен. Просто так заменить людей рабочих профессий не получится. Если привлекать из других стран, то нужно обеспечить более высокую зарплату. Или потратить больше денег на переквалификацию, что создает дополнительную нагрузку на бюджет. А поскольку в регионах нет эффективных производств, то нет спроса на более квалифицированную рабочую силу. Получается замкнутый круг, в результате которого регионы могут остаться без людей в трудоспособном возрасте», — прогнозирует научный сотрудник Центра экономических исследований BEROC.

Это в свою очередь приведет к дальнейшему расслоению и увеличению количества депрессивных регионов.

«У нас сейчас, по сути, исчезают деревни, а дальше будут исчезать и целые районные города», — полагает Олег Мазоль.

По данным исследования BEROC, в сельской местности уровень абсолютной бедности выше, чем в городе. В 2016 году на селе он составил 40,55% населения, в то время как в городе — 25,27% населения. По данным выборочного обследования домашних хозяйств, в четвертом квартале 2017 года за чертой бедности в Беларуси находилось 5,9% населения. В Брестской области — 8,4%, в Минске — 1,6%.

Без реформ изменить ситуацию в регионах невозможно, считает экономист. По его словам, людям нужно дать возможность самим зарабатывать деньги. В регионах — в первую очередь в сельском хозяйстве.

«Не ориентироваться на крупные агропромышленные комплексы, а давать возможность людям выращивать продукцию и создавать другие семейные бизнесы, чтобы люди сами могли себя прокормить и обеспечить развитие своим семьям», — подчеркнул экономист.

"БЕЛАПАН"

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 16.03.2018 у 17.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.